

УДК 633.15:632.93

Шишкін Б. М., аспірант, **Жукова Л. В.**, канд. с.-г. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет
e-mail: lubov.zukova.2017@gmail.com

ЗАХИСТ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ВИРОБНИЦТВА

Кукурудза є однією з найвисоковрожайніших злакових рослин, яка має широке застосування у продовольчому, кормовому та технічному виробництві. Вона користується високим попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, з великою можливістю імпортозаміщення [1]. Вирощування цієї культури – один із найважливіших напрямків сільськогосподарського виробництва, що забезпечує високоякісним кормом і сировиною галузі тваринництва, птахівництва, переробної промисловості та дозволяє ефективно використовувати виробничі ресурси, підвищувати рентабельність технологічного циклу [2, 3].

Для отримання високого рівня врожайності зерна високої якості необхідно дотримуватися технології вирощування, застосовувати весь комплекс агротехнічних прийомів, що забезпечують створення оптимальних умов для реалізації потенційних властивостей гібриду в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах [4].

Крім забезпечення рослин макро- і мікроелементами в інтенсивних технологіях вирощування кукурудзи важливе значення мають строки, густина сівби, гібриди, ФАО, глибина загортання насіння, передпосівна обробка насіння тощо. Від них залежать своєчасність, повнота сходів, розвиток рослин, строки настання фаз розвитку і, відповідно, довжина вегетаційного періоду, збиральна вологість і рівень урожайності [5].

Одночасно зі збільшенням посівних площ під кукурудзою, відбувається значне накопичення запасу інфекції збудників хвороб в ґрунті та на рослинних рештках. Шкідливість хвороб можна звести до невідчутного економічного рівня запровадженням інтегрованого захисту культури, який базується на науково обґрунтованому управлінні фітосанітарним станом кукурудзяних полів за максимального використання природних регулюючих факторів агроценозу посівів.

Система заходів захисту посівів кукурудзи від основних хвороб передбачає: створення та введення у виробництво нових високопродуктивних гібридів, що володіють високою стійкістю до найбільш поширених хвороб; сівбу кондиційним насінням високих репродукцій; якісну підготовку ґрунту до сівби; дотримання оптимальних строків сівби та норм висіву насіння; внесення оптимальних норм мінеральних добрив; протруювання насіння рекомендованими протруйниками, враховуючи дані мікологічного аналізу; профілактичне обприскування фунгіцидами з метою обмеження поширення збудників хвороб; проведення моніторингу чисельності кукурудзяного метелика

з наступним застосуванням превентивних заходів щодо його скорочення, оскільки місця пошкодження шкідником є «воротами» для проникнення інфекції.

Вирощування кукурудзи після кукурудзи протягом 3-4 років на удобрених полях в більшості господарств різних ґрунтово-кліматичних зон часто не поступається врожаю цієї культури після задовільних попередників. Однак за сприятливих погодних умов для розвитку збудників пухирчастої та летючої сажки, стеблових гнилей, фузаріозу, нігроспорозу качанів ураженість рослин хворобами інтенсивно зростає і суттєво знижує якість вирощеного врожаю. Тому беззмінне вирощування кукурудзи слід переривати хоча б один раз на 3-4 роки посівом озимої пшениці або ячменю, кореневі виділення рослин яких сприяють біологічному очищенню ґрунту від спочиваючих структур багатьох збудників хвороб культури.

За різними даними, фунгіцидами в Україні нині обробляється лише біля 1% полів кукурудзи. Жарка і посушлива погода не сприяє масовому розвитку хвороб. Але значні щорічні площі посіву, висівання імпортованого насіння, значний запас інфекції у ґрунті в результаті майже монокультури може призвести до спалаху інфекційних хвороб уже в найближчі роки. Тому питання захисту культури залишається актуальним.

Список використаних літературних джерел:

1. Паламарчук В. Д., Дідур І. М., Колісник О. М., Алексєєв О. О. Аспекти сучасної технології вирощування висококрохмальної кукурудзи в умовах Лісостепу правобережного. Монографія. Вінниця: «Друк», 2020. 536 с.
2. Пащенко Ю. М., Андрієнко А. Л., Пащенко О. Ю. Економічна ефективність вирощування гібридів кукурудзи залежно від строків сівби. Бюлетень інституту зернового господарства УААН. Дніпропетровськ, 2003. №20. С. 65-67.
3. Задорожний В. С., Мовчан І. В. Контроль бур'янів у посівах кукурудзи на зерно. Корми і кормовиробництво. 2010. №67. С. 94-99.
4. Дробітько О. М. Особливості формування продуктивності кукурудзи залежно від просторового і кількісного розміщення рослин в агрофітоценозі в умовах південно-західного Степу. Корми і кормо виробництво. Вінниця, 2008. Вип. 60. С. 62-68.
5. Капустін А., Ковтун М., Капустін С. Особливості вирощування простих гібридів кукурудзи. Пропозиція. 2011. №5. С. 56-61.